І чужому научайтесь,
Й свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Адреса Редакції і Адміністрації:
'Svoboda', 81-83 Grand St.,
Jersey City, N. J.
Тел: HEnderson 4-0237
УНС: HEnderson 5-8740

РІК LXIV. Ч. 143. ЦЕНТІВ 10 CENTS ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СВОБОДА, 27-го ЛИПНЯ (JULY) 1957 TWO SECTIONS (SECTION 1) No. 143. VOL. LXIV.

ПАЛАТА ВІДКИНУЛА ЗАКОНОПРОЄКТ ПРО ФЕДЕРАЛЬНУ ДОПОМОГУ ШКОЛАМ

ЦЕ СТАЛОСЯ ПІСЛЯ ТОГО, ЯК ПАЛАТА РЕПРЕЗЕНТАНТІВ УХВАЛИЛА ПРОТИСЕҐРЕҐАЦІЙНУ ПОПРАВКУ ДО УРЯДОВОГО ЗАКОНОПРОЄКТУ ПРО ДОПОМОГУ ШКІЛЬНИЦТВУ

Вашингтон. — 25-го липня Палата Репрезентантів більшістю 208 до 203-ох голосів відкинула урядовий законопроєкт про федеральну допомогу стейтам на побудову шкільних будинків. Згідно з цим законопроєктом Федеральний уряд мав би був дати стейтам 1,500,000,000 долярів на будову шкільних будинків, але внаслідок відкинення урядового законопроєкту це не станеться вже в цьому фінансовому році, бо новий законопроєкт зможе ухвалити Конґрес на найближчій своїй сесії в 1958 році. Палата вже другий раз не допустила до федеральної допомоги шкільництву, бо минулого року вона більшістю 224 до 194-ох голосів відкинула був подібний урядовий законопроєкт. Республіканський конґресмен із Лонг Айленд Стайвесант Вейнрайт поставив був поправку до проєкту, щоб федеральну допомогу діставали тільки ті шкільні округи, які здійснюють десеґреґацію в школах. Коли ця поправка перейшла більшістю 136 до 105-ох голосів, тоді знайшлася в Палаті більшість, яка відкинула той поправлений законопроєкт, бо президент Айзенгавер і так був би його не підписав, бо він ясно заявив проти всяких обмежень в своєму законопроєкті. Проти поправленого законопроєкту голосували і республіканці (111) і демократи (97), за той проєкт висловилося 126 демократів і 79 республіканців. Демократичний провідник в Палаті, конґресмен Джан МекКормек заявив після голосування, що „цікавий є партійний поділ" при вирішуванні цієї проблеми, і що це повинні знати виборці. 57 відсотків присутніх демократів голосували за тим законопроєктом, а 59 республіканців голосували „проти". Та республіканці можуть покликатися на те, що вони голосували проти тому, що не бажають обмеження урядового законопроєкту. Демократи голосували „за", бо й так знали, що з ухваленого законопроєкту не буде ніякої користи, бо його не зможе підписати Президент. Під час гарячих дебат в палаті внесено ще й інші поправки, але вони не мали більшости і перепали. Якщо б були не прийняли поправки про обмеження законопроєкту тільки до тих повітів, в яких здійснюються спільні школи для білих і кольорових учнів, то була ще можливість ухвалення федеральної допомоги школам. Та протирасові максималісти здобули незначну більшість, і стейти знову не дістануть від уряду допомоги на будову шкіл.

Законопроєкт про окрему резиденцію для віце-президента

Вашингтон. — Республіканський сенатор із Ню Йорку Ірвінґ М. Айвс вніс 24-го липня законопроєкт про побудову окремої резиденції віце-президентові ЗДА, збільшення фондів на видатки цього високого становища і про зорганізування окремого штабу його співробітників. Президент Айзенгавер в своєму бюджетовому зверненні до Конґресу рекомендував побудувати окремий дім, в якому мешкав би кожночасний віце-президент, подібно, як це діється з президентом цієї країни, який живе в уряді в Білому Домі. Сам віце-президент Ричард М. Ніксон заявив, що він підтримуватиме справу побудови окремої резиденції для віце-президентів, хоч сам не буде вже з неї користати, бо вже купив собі власний дім в столиці. З сенатором Айвсом підписав той законопроєкт другий республіканський сенатор із Ню Йорк — Джекоб К. Джевітс. Згідно з цим законопроєктом віце-президент ЗДА мав би діставати річно по 20,000 долярів на подорожі і по 150,000 долярів на видатки в зв'язку з його урядом. Обидві суми є найвищими квотами, яких віце-президенти не мусять завжки використовувати.

Президент підписав закон про службу чужинців в американській армії

Вашингтон. — Президент Айзенгавер 25-го липня підписав закон, згідно з яким продовжується на два роки давніший закон про те, що чужинці можуть голоситися до п'ятирічної добровільної служби в американській армії. Секретар армії Вілбер М. Брокер просив Конґрес про продовження того закону до 30-го червня 1959 року, бо його молоді мадяри, які втекли з батьківщини після невдалого повстання в Будапешті, голосяться до служби в американській армії. Після відбуття військової служби вони можуть стати американськими громадянами.

В АМЕРИЦІ

● **Президент Айзенгавер** запросив 24-го липня на обід членів свого кабінету і інших визначних політиків з нагоди уступлення в понеділок 23 липня секретаря скарбу Джорджа М. Гомфрі, становище якого обійме того ж дня Роберт Б. Андерсон. На обіді були всі члени кабінету, крім генерального прокуратора Бравнелла і секретаря рільництва Венсона, які є поза Вашингтоном. Пресовий секретар Білого Дому Джеймс С. Гаґерті повідомив, що Президент змінив свою думку і кінець тижня перебуде в столиці, а не на своїй фармі в Геттисбурґу, Па., як плянував.

● **Нюйоркський шофер** 65-річний Гаролд Петрі знайшов у своєму авті 11,200 долярів, залишених якимсь пасажиром. Гроші передав він поліції, яка в його присутності їх порахувала і заявила, що коли впродовж 90 днів власник не зголоситься, то вони будуть звернені шоферові. „Я вже знатиму, як їх використатати" — заявив Гаролдв Петрі. Знайдені гроші мають трохи полинялий вигляд, немов би їх хтось сушив після того, як вони побували в воді.

● **Вдова адвоката Джекобі А. Смита,** якого застрелив поліцист Едвард Пеґрам під час обговорювання справи розводу з його жінкою, домагається від міста Ню Йорку 500,000 долярів відшкодування. Жінка цього поліциста також була поранена і домагається відшкодування в сумі 100,000 долярів.

● **До Різдвяних свят** залишилося ще 5 місяців, але департамент рільництва вже встановив три роди стандартних ялинок, які продаватимуть перед Різдвом. Цього домагається Крайове Товариство Вирощувачів Ялинок. Минулого року продано в ЗДА перед святами 25,000,000 американських ялинок і 4,000,000 імпортованих.

● **Експортери вугілля** побоюються, що американська позичка Польщі зменшить експорт вугілля із ЗДА, бо Польща, діставши цю позичку зможе здобути собі деякі закордонні вугільні ринки. Польща дістала 4,000,000 долярів на закуп копальняних машин.

ПОСУХА В СХІДНИХ СТЕЙТАХ

Один з фармерів на Лонг Айленд, Н. Й., збиває ногами куряву висушеної сонцем землі, оглядаючи лан своєї кукурудзи, з якої в цьому році не матиме пожитку.

Фармери в східніх стейтах втратили внаслідок посухи $38 мільйонів

Ню Йорк. — Статистики обраховували, що фармери в північно - східніх стейтах вже втратили внаслідок довгої посухи коло 38,000,000 долярів. Найгірше в цій катастрофі те, що бюро погоди не передбачає в найближчих днях більшого дощу, бо можливі тільки малі перелетні дощики, які не поправлять катастрофічної ситуації фармерів. Посуха спричинила найбільші шкоди в стейтах Ню Джерзі, Ню Йорк, Ровд Айленд, Коннектікат, Мериленд і Массачусетс. Губернатор Массачусетс Фостер Фуркало проголосив день 26-го липня „Днем Молитв" про дощ. Він закликав населення, щоб „всі просили Бога про його ласкаву допомогу в цьому нещасті". Представники стейту Ню Джерзі заявили, що проситимуть Президента, щоб визнав їх стейт за „стейт катастрофи", щоб фармери могли діставати федеральні позички. Втрати врожаю виносять в окремих районах від 25 до 50 відсотків. Внаслідок цього будуть збільшуватися ціни на рільничі продукти і на корми для худоби.

Вистрелили третю дослідну ракету на висоту 50 миль

Форт Черчил, Манітоба. — Науковці, які працюють в рамках Міжнародного Геофізичного Року, 24-го липня вистрелили третю дослідну ракету, щоб зібрати відомості про температуру, вітри і космічні промені. В ракеті були прилади, які записували потрібні відомості для науковців. Ракета летіла з швидкістю 3,850 стіп на секунду. В „носі" цієї ракети щосекунд запалювалися малі ґранати, щоб з землі видно було, куди вона летить. Цей вистріл ракети відбувся на летунській базі в підарктичній околиці, бо науковці хотіли дослідити той район нашої землі.

Забезпечившися на $125,000, Бінсток таємничим способом впав із літака

Лос Анджелес, Каліф. — 62-річний ювелір С. Ф. Бінсток із Північного Голлівуду вертався літаком із Ляс Веґасу додому і під час того в таємничий спосіб впав із літака на пустиню в південній Каліфорнії. Бінсток купив був забезпеченеві поліси по 62.500 долярів, одна з них була важна тільки тоді, коли б забезпечений вмер природною смертю, а не внаслідок самовбивства. Поліси виставлені на його жінку Еву. Тіла Бінстока не вдалося знайти, але вже знайдено частину літака в пустині, яка вибила під час таємничої експлозії на літаку в зв'язку зі смертю цього пасажира. Літак лінії „Вестерн Конвейр" після експлозії мусів приземлитися на найближчому летовищі на летунській базі „Джордж". Бінсток пішов був до умивальні, де затримався довший час, і одні із пасажирів хотів вже про це повідомити покоївку, коли нагло чути було експльозію в тій частині літака. В літаку є більша діра, якою вилетів з машини Бінсток. Досі експерти ще не вспіли встановити, яким чином виникла експльозія, бо чотири діри від пострілів що більше затемнюють цю справу. Бінсток летів до Ляс Веґас, але весь час був на летовищі і не ходив до міста, а тільки відлетів додому, передавши перед відлетом свою купонову книжечку, кажучи, що касир зможе її використати.

● **Цього року від січня** до 16 липня в районі, де знаходяться збірники води для Ню Йорку, нападало тільки 16.82 цаля дощу замість нормальних 24.48 цаля. З тієї причини, що збірники лише на 70.3 відсотки наповнені водою, міста Ню Йорк уже ощаджує її. В минулому році в тому самому часі збірники були наповнені на 90 відсотків.

Головний лікар закликає всіх до щеплення проти полію

Вашингтон. — Головний лікар Публічного Здоров'я д-р Ле Рой Е. Бирні закликає населення цієї країни, щоб вони щепилися проти полію. Він сказав, що від 12-го квітня 1955-го року, коли почали щепити вакциною д-ра Солка, нащепилося вже 68,000,000 осіб, які дістали три, дві або принаймні одну дозу цієї вакцини. Але між населенням ЗДА є ще 48,000,000 осіб, які потребують одного або більше щеплень проти полію. (Повне забезпечення дають три щеплення). Д-р Бирні хвалив успішність щеплення проти полію. До 13-го липня цього року занотовано тільки 730 випадків паралітичного полію, а в минулому році було їх 1,739. Хворіють тепер на полію тільки ті особи, які або зовсім не були нащеплені, або не дістали всіх трьох доз вакцини д-ра Солка. Щеплення проти полію повинні перейти всі особи до 40-го року життя включно.

ТУНІСІЯ ПРОГОЛОШЕНА РЕСПУБЛІКОЮ

Туніс. — Тунісійське національне зібрання з правами установчих зборів проголосило в четвер 25 липня ц. р. Тунісію республікою, позбавивши престолу 76-річного Мохаммеда ель-Аміна, бея Тунісії. Негайно після того одноголосно обрано першим президентом нової республіки теперішнього прем'єра, Габіба Бурґібу залишивши в його руках надалі також головство уряду, за зразком американського державного устрою. 121 гарматний стріл оприлюднив народові цю подію. Цілоденні наради в національному зібранні, під час яких один за другим промовці домагалися скасування монархії, виявляючи її прогріхи в давньому і недавньому минулому, були передавані через радіо. Безпосередньо після проголошування постанови про скасування монархії і після вибору нового президента, 5-членна делеґація поїхала до палацу Мохаммеда-Аміна, щоб повідомити його про його детронізацію, на що він, зрештою, був уже приготований. Членами тієї делеґації були секретар національного зібрання, міністри справедливости і внутрішніх справ, директор державної безпеки і директор політичного бюра керівної націоналістичної партії. Делеґація відчитала старому беєві текст парляментарної постанови та повідомила його, що йому призначено на місце дальшого замешкання одну віллю в недалекому містечку Мануба. Мохаммед ель-Амін за весь час не озвався ані словом, а в 5 хвилин після того, як делеґація від'їхала, побувши в королівському палаці також всього яких 10 хвилин, він від'їхав із членами найближчої родини двома автами до призначеної йому віллі. Таким чином Тунісія стала новою в Африці республікою, поруч Єгипту, Ліберії і Ґани. Першим монархом в Тунісії був Гуссейн Бей, турецький адміністратор, який проголосив себе незалежним монархом у 1705 році. У 1881 році Франція встановила в Тунісії свій протекторат скасований 20 березня 1956 року. Останній, тепер здетронізований, бей вступив на престіл в 1942 році, як нащадок згаданого Гусейна. У Тунісії було офіційних 96 князів і 142 княжни та князівни і всі вони діставали донедавна державну платню.

Англійці далі бомбардують арабських повстанців

Лондон. — Англійське воєнне летунство продовжувало в четвер 25 липня ц. р. бомбардування старих кам'яних фортів, що їх захопили були повстанці в арабській державі Мускату і Оману на південному сході Арабського півострова. Цим разом збомбардовано старий форт в містечку Нізва, де — поза мурами форту — у бідних хатах живе 6,000 мешканців. Англійський резидент Бернард Барровс і маршал летунства Лоренс прилетіли до м. Мускату, де нарадожувалися разом із султаном, який викликав був на поміч англійців проти збунтованих деяких племен під проводом суперника султана, імама. У цій справі вирінула інтерпеляція в англійській палаті громад. Речник Партії праці домагався, щоб уряд поінформував парлямент, у чому саме справа. Міжнародний політичний світ не дуже орієнтується в цих подіях, бо султан Оману не допускає до свого царства закордонних журналістів. Москва почала трубіти, що це „визвольний рух проти англійського колоніялізму" та що англійці „проливають кров борців за свободу".

Спокій на Кипрі не тривкий

Нікозія. — Діючий заступник англійського губернатора на Кипрі, Джордж Сінклер, заявив у минулий вівторок 23 липня ц. р., що він сумнівається, чи вдасться на довгий час зберегти теперішній спокій на тому середземноморському острові, де 4 місяці тому настало „перемир'я" внаслідок проголошення підпільною грецькою організацією ЕОКА припинення терористичної діяльности. Губернатор пояснив свій песимізм фактом дальшої жвавої пропаґандивної діяльности названої революційної організації кипрських греків. Постійно відбуваються маніфестації у честь полеглих бойовиків, масово розкидується проти-англійські летючки революційного характеру, на Кипрі далі скривається голова ЕОКА полк. Георгій Ґрівас, а грецька радіостація з Атен далі нібн підбурює кипрських греків. Тому — твердив Сінклер — англійська влада не може послабити дотеперішніх постанов виїмкового стану. Губернатор Кипру, маршал Гардінг перебуває тепер на нарадах у Лондоні. Він заявив, що тепер — поділ Кипру між грецьку і турецьку громади з окремими „парляментами" — не є виключений і можна б перевести його, але з великим соціяльним потрясенням та великим накладом коштів. Англія дала Кипрові від 1946 року 21,151,000 долярів „допомоги", — з чого половина пішла на кошти боротьби з самостійницьким рухом кипрських греків.

85,000 втікачів все ще живуть в Европі у бараках

Женева. — Економічно-соціяльна Рада при Об'єднаних Націях, яка відбуває тепер свою сесію в Женеві, постійному осідку високого комісаря ОН для справ втікачів, рішила в минулий четвер 24 л., що треба приспішити заходи для остаточної ліквідації нещасних таборів втікачів в середній Европі. Водночас затверджено звідомлення і рекомендації високого комісара ОН для справ втікачів д-ра Авґуста Ліндта, щоб продовжити на дальших 5 років існування його уряду. Раніше плянувалось, що уряд високого комісара з його всіми бюрами буде розв'язаний 1958 року, однак виявилось, що неможливо до того часу розв'язати проблему втікачів із Мадярщини. Тому тепер постановлено, як остаточний термін для розв'язання цих проблем — 1962-ий рік та рішено звернутися до Ґенеральної Асамблеї Об'єднаних Націй з закликом — знайти додаткові фонди для цієї справи. Тепер усе ще в країнах середньої Европи, головно в Німеччині й Австрії, живе 50,000 осіб, жертв другої світової війни, по таборах здебільша д е р е в'яно-баракового типу. В ту суму не враховано 27,000 мадярських втікачів, що перебувають в Австрії, та 8,000 мадярів із 8-х таборів в Юґославії. Деякі надії покладається на проєктований новий американський закон про додаткових 150,000 осіб, що мали б бути допущені до ЗДА поза існуючими державними квотами. У ту квоту ввійшло б чимало втікачів, — а тоді прийшла б можливість і для нової української переселенчої акції, з якої могли б скористати наші скитальці в Европі чи деінде, яких з різних причин досі не допущено до ЗДА, або такі, які не вирекпись можливости виїхати до ЗДА, але ще за це поважно не старались.

ЗДА ПРОПОНУЮТЬ ЗАБОРОНУ СТРАТОСФЕРИЧНИХ РАКЕТ У ВІЙНІ

СТАССЕН ПЕРЕСТЕРІГАЄ ПЕРЕД „ТРАГЕДІЄЮ ЛЮДСТВА" НА ВИПАДОК ВИКОРИСТАННЯ ТІЄЇ ЗБРОЇ

Лондон. — Американський представник на міжнародній роззброєневій конференції, Геролд Е. Стассен, видвигнув на цій конференції минулого четверга, 25-го липня, пропозицію на заборону вживати в евентуальній війні міжконтинентальні ракети, розвиткові яких віддається тепер так багато уваги. Стассен мав на думці ті керовані на віддаль ракети, які вистрілюється у стратосферу та якими можна воювати навіть на віддаль між континентами, напр., з Америки можна обстрілювати Европу і навпаки. Стассен пропонує встановити міжнародну раду фахівців від таких ракет, як перший крок для практичного переведення в життя договору про обмеження зброєнь на випадок підписання такого договору. Завданням такої ради було б виробити систему, що забезпечувала б використовування стратосферичних ракет тільки для мирних цілей. Видвигаючи свою пропозицію, Стассен звернув увагу на смертельну небезпеку таких ракет з атомовою експльозивною силою. Якщо б такі ракети були безконтрольно використані у війні, це могло б стати найбільшою трагедією людства, твердив американський представник на роззброєневій конференції, в якій беруть участь ще представники Англії, Франції, Совєтського Союзу і Канади. Три західні держави піддержують а м е р и к а н с ь к у пропозицію, а совєтський представник Валеріян Зорін заявив, що він ще мусить над нею подумати. Теперішня американська пропозиція є потвердженням тієї заяви, яку зробив Стассен ще в квітні, кажучи, що Америка готова включити у першу фазу обмежень зброєнь також повну заборону використовування для воєнних цілей стратосферичних м і ж к онтинентальних ракет, призначаючи їх виключно для наукових цілей.

Кол. заступник Тіта називає комунізм найгіршим в історії світу деспотизмом

Ню Йорк. — В американському видавництві Фредеріка А. Преґера появиться небавком книжка кол. віце-президента Юґославії й найближчого співробітника Тіта, Мілована Джіласа, який тепер відсиджує кару три-річної в'язниці в Юґославії за критикування на сторінках закордонної преси політики свого уряду. Рукопис книжки перепачкували його приятелі у двох частинах, з листом від Джіласа — надрукувати книжку, без уваги на наслідки цього для її автора. Книжка Джіласа, якої вийнятки появились в „НЙТаймс-і" з 26-го липня 1957, є найстрашнішою характеристикою комунізму, як державної системи, як її досі взагалі зробив будь-який комуніст. Він доказує, що комунізм в запереченні своєї теорії про безклясове громадянство, створив нову клясу монопольних експлуататорів всієї державної економіки. Влада в комуністичній системі належить малій кліці, яка узурпувала всі становища, створивши монопольну диктатуру, найгіршу з усіх диктатур, відомих в історії світу. Злочини панівної комуністичної кліки гірші за ті, що їх вона приписує капіталістам. Книжка Джіласа — за твердженням коментаторів — напевне матиме великий вплив нва комуністичні маси у широкому світі.

Совєти сподіваються пів мільйона „туристів"

Москва. — Совєтська аґенція „Інтурист", яка „піклується" чужинцями, що приїздять до СССР, і підсовєтськими громадянами, які виїздять за кордон, оприлюднила, що вона сподівається відвідин Совєтського Союзу в цьому році пів мільйона чужинців. Цю цифру подано на підставі минулорічної статистики: у 1956 році приїхало було до СССР 487.000 відвідувачів із 84-ох країн, при чому „ділових" відвідувачів — членів прерізних державних і приватних торговельних та культурних місій — було 319.000. Б о л ь ш е в и ц ь к и й уряд передбачує, що й число совєтських подорожніх за кордон буде більш-менш таке саме, як у минулому році. 548.000 совєтських громадян відвідали 61 країну, але в цьому числі було аж 416.000 осіб в різних офіційних місіях, а лише 88.000 було „чистих туристів" (скільки з-поміж отих „чистих туристів" було совєтських аґентів та шпигунів — цього совєтська статистика не подає!). Коло 2.500 американців відвідали СССР в 1956 році, а тільки 350 „совєтських людей" їздили до ЗДА. Голова „Інтурист" Владімір Анкудінов пояснив ту різницю в числі американських відвідувачів ССР та совєтських до ЗДА „соромним" американським законом, що вимагає відтискування пальців і зізнань щодо політичних поглядів при в'їзді до ЗДА. Анкудінов не відповів на запит одного закордонного журналіста, скільки з отих минулорічніх „чистих туристів" з СССР було призначених згори апаратом компартії.

У СВІТІ

● **Західньо - німецька поліція** а р е ш т у в а л а 68-річну вдову Шарльотте Вальбрух, власницю елеґантного готелю над Райном, за 6 миль від столиці Західньої Німеччини, Бонну, де часто зупинялися закордонні дипломати та знатні чужинці. В усіх кімнатах цього готелю були заінстальовані в невидних місцях підслухові апарати, що записували всі розмови на стрічку. Ті стрічки передавано представникові східньо-німецької розвідки. Головна фіґура в цій шпигунській афері, архітект Ґерґард Роллер — утік.

● **Московський уряд** заперечує у своїй пропаґанді, начеб то він „перекуплював" молодь у широкому світі, стягаючи її різними обіцянками до Москви на так званий „світовий фестиваль молоді", що починається в найближчу неділю. Але правдою є, що совєтський уряд покриває всі кошти подорожі й утримання на час „Фестивалю" коло 30,000 юнаків і дівчат, які прийдуть туди на цю пропаґандивну комуністичну імпрезу. Комуністичні партії в Европі й інших країнах цілого світу вербують туди „делеґатів".

● **Широка англійська публіка** має нову сенсацію: 23-річного лорда Патріка Б е р е с ф о р д а, який служив у кінній королівській ґвардії в Лондоні, раптом перенесли — на Кипр. Лорда Патріка бачили в останньому часі постійно у товаристві княжни Маргарити, сестри королеви Єлисавети. Загально вважають, що лорд Патрік Бересфорд знав кілька років тому капітан знав кілька років тому капітан летунства Пітер Тавнзенд: його заслали були до англійської амбасади в Бельґії тому, що він — розведений і старший від Маргарити на 16 років. Патрік — на чотири роки молодший за Маргариту!

СВОБОДА — SVOBODA
Український щоденник — UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays (Saturday and Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES.	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	5.25	Six months	5.25
На три місяці	2.75	Three months	2.75

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає і не зобов'язується повертати незамовлені матеріяли.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

У СЛІПОМУ АЛЬЖИРСЬКОМУ КУТІ

Речник організації альжирських націоналістів, яка 32 місяці веде проти Франції боротьбу за покращання долі країни воєнно-революційними методами, у листі до генерального секретаря Об'єднаних Націй рішуче заперечив, начебто між французьким урядом та керівниками націоналістичного альжирського руху велися будь-які таємні переговори. Що гірше, він піддав під сумнів можливість таких переговорів у теперішній атмосфері і повторив ще раз основну передумову для переговорів, що її ставлять альжирські націоналісти: визнання Францією принципу, що Альжир має право стати незалежною державою.

Це дуже невесела вістка, бо вона практично заповідає продовжування того стану, який досі коштував альжирському народові 20.000, а Франції 2.000 людських жертв. 400-тисячна французька армія стоїть на терені Альжиру, обтяжуючи бюджет Франції — включно з видатками на воєнні операції — додатковим видатком по 1 більйонові долярів річно. Цих 400.000 вояків — це не тільки втрата моґутнього людського потенціялу для продукційних цілей Франції, але й джерело постійного ферменту у французькому громадянстві, в якому перехрещуються суперечні течії і тенденції. З одного боку ще жива й сильна там традиція колоніяльної імперії, переназваної делікатно на „Французьку унію" з усе ще поважними заморськими посілостями, — а з другого боку прикметне французам почуття свободи й інстинктовна симпатія до визвольних рухів роблять війну в Альжирі дуже непопулярною. Індивідуальний і масовий терор, саботажі, підпали, вбивства й партизанські наскоки, себто стосовані альжирськими націоналістами методи боротьби, обурюють французів. Але чимало їх обурюється також методами збірного реваншу, стосованими французьким військом і поліцією супроти автохтонів Альжиру, та актами жорстокости, що їх голосно розтрублюють пропаґандивні апарати двох центрів: арабських націоналістів і керованих Москвою інтернаціональних комуністів. Але, мабуть, ніхто у світі не має сумніву, що ця 32-місячна винищувальна боротьба не приносить ніякої користи ані престижеві Французької Республіки і добробутові її громадян, ані альжирським патріотам. Економіка Франції підрізується, її повага зменшується, нужда мусульманського населення в Альжирі зростає, а вдоволення французьких „щасливих посідачів" в Альжирі, що міністер і резидент Франції для Альжиру Роберт Лякост іде по лінії їхніх еґоїстичних тенденцій — має також дуже сумнівну вартість з погляду майбутніх наслідків. Користають і виграють тільки комуністи.

І тому це дуже невтішна річ, що проблема Альжиру зайшла в такий сліпий кут, з якого не видно виходу. Це парадокс, що спершу соціялістичний прем'єр Молле, а тепер соціял-радикальний прем'єр Монорі з більшістю соціялістичних членів свого уряду завзято боронять букву французької конституції, згідно з якою Альжир становить інтеґральну частину Франції. Тому вони й відкидають рішуче передумову Альжирського Фронту Національного Визволення щодо згоди бодай на самий принцип державної незалежности для Альжиру. Але як можна переконати альжирців, що вони не мають права на те, що осягнули мароккканці і тунісці — їхні побратими з-поза межі?! Тунісія і Марокко намагаються посередничати, бо вони розуміють, що Альжир у ще більшій мірі, ніж Тунісія і Марокко, залежний від французької економічної й технічної допомоги і що державність в Альжирі може прийти щойно після того, як перейдений буде етап автономії, після вишколення адміністраційних сил та культурно-господарського піднесення автохтонного населення.

Проте, з того посередництва все ще нічого не виходить. Навпаки: терор перенісся вже на терен Франції, де в минулий четвер парлямент дав урядові широкі права боротися з ним. Французький прем'єр Бурже-Монорі теоретично признав, що ані 8.500.000 мусульманської більшости в Альжирі, ані 1,200.000 европейської меншости не можуть одна над одною панувати. Але практична розв'язка цієї проблеми все ще не виходить поза межі десятків імлистих проєктів та заповідей. У лютому ц. р. Генеральна Асамблея Об'єднаних Націй рішила, що проблема мусить бути розв'язана „мирно і демократично", „згідно з принципами чортеру ОН". Восени цього року ця справа знову вирине в Об'єднаних Націях. Якщо до того часу не почнуться безпосередні французько-альжирські переговори, то Франція матиме в ОН куди труднішу, прикрішу ситуацію. Бо щораз більше людей у світі розуміє, що право на державну незалежність мусить мати кожний нарід, який її хоче і який проявляє волю стати державно зрілим. Вільний світ потребує сильної Франції. Але ця сила не може перечити справедливим аспіраціям інших народів.

МІЖ КАПІТОЛЕМ І БІЛИМ ДОМОМ...

З МАЛОЇ ХМАРИ ВЕЛИКИЙ ДОЩ...

Більше як півроку тому десь на військовій стрільниці біля Токіо, в Японії, стався випадок — можна сказати, нещасливий випадок: американський вояк нещасливо вбив японську жінку. 30-го січня 1957 р., після закінчення вправ, армійський спеціяліст 3-ої кляси, Вільям Джірард, з другим вояком дістали наказ охороняти машиновий кріс і пару дрібних речей, які залишилися на площі. На цій площі валялось багато вистрілених гільз, і бідні японці звикли збирати їх для переробки. Не помагали ні заборони, ні відстрашування. Так було й тоді. Джірард поклав порожню гільзу на ґранатомет на своїй рушниці, стрелив у напрямі 46-літньої жінки Нака Сакай, поцілив її і вона померла. Джірард каже, що хотів її лише відстрашити і не мав наміру поцілити. Свідок вояк каже, натомість, що Джірард навмисне кидав порожні гільзи, щоб спонукати Нака Сакай зблизитися на віддаль пострілу. Це, очевидно, справа устійнення фактів події, і не судити її політикам та журналістам. Але немає сумніву, що Джірард діяв щонайменше безглуздо.

Америка має свої війська, на підставі окремих договорів, в понад сорока державах. Мають їх і Великобританія, Франція і ряд інших держав в рамцях ОН, НАТО чи інших політичних ситуацій. Сотки тисяч чужих військ стоять по чужих країнах. Нічого дивного, що трапляються між ними поважні злочини, дрібні переступства чи більш або менш нещасливі випадки, як ось цей Джірардів. І світ про них не знає.

Але ось цей випадок на японській стрільниці вже більше як півроку не сходить з перших сторінок часописів усього світу. Він спричинився до захмарення відносин між Америкою і Японією; він наразив на небезпеку договори Америки з щонайменше 39 країнами про стаціонування в них американських військ, хоч ті війська стоять там для охорони вільного світу; він створив небезпеку кризи уряду в Японії; він розсварив між собою всі три частини американської влади: законодавчу, виконну та суддейську; він спричинив ряд гострих виступів у Конґресі, ряд законопроєктів; він змусив американських секретарів правосуддя, закордонних справ та оборони скласти публічні заяви та зізнавати перед конґресовими комісіями; він поставив американський уряд і президента під обстріл законодавців і публічної опінії; він приневолив Найвищий Суд відкласти вакації й скликати надзвичайну сесію, щоб закінчити серію своїх останніх рисковних рішень ще одним таким же рішенням; він викликав ряд публічних зборів, збирання підписів на петиції до Президента; він багато разів дав нагоду братові Джірарда і його дружині (в ефектовній туалеті) попасти на сторінки часописів; дав не одному конґресменові матеріял для виборчої кампанії; він заактуалізував старе питання громадянських прав американського громадянина, їх охорону та порушення; він напевно спричинить ще чимало болю голови американському урядові та його провідникам, може навіть на міжнародному відтинку.

Десь загубився в розпалі дискусії легкодушний учинок, що викликав смерть матері кількох дітей. Спричинник тої смерти став неначе героєм у цій країні, неначе символом боротьби за збереження конституційних прав громадянина. Його ім'я піде в підручники політичного й міжнародного права, як назва випадку-прецеденсу, на якому взоруватимуться політики й судді.

А покищо американській публіці подається спрощену історію: американська влада рішила віддати американського громадянина на суд японському судові. Це, очевидно, каже одна сторона, порушує конституційні права цього громадянина. І неначе забувається про доповнення історії: що вчинок стався на суверенній японській землі, під час миру, і що спричинив він смерть японської громадянки. І ніхто, здається, не питається, що було б, якби японський вояк під час миру вбив американського громадянина на американській землі. Здається, що забагато політичних причин і міркувань замішано у вчинок, який, по суті, є звичайним кримінальним учинком і мусить бути суджений тільки судом і тільки на підставі закону, що вже зобов'язував в часі сповнення вчинку. Кожний інший підхід наражає на небезпеку більшу цінність, як політичні чи міжнародні відносини в дану хвилину, або особистий інтерес убивника; він наражає на небезпеку справедливість.

З'єдинені Держави Америки мають договір з Японією з 1953-го року, і мають т. зв. адміністративний договір в межах цього першого договору. Ці договори мали на меті зрівняти Японію з іншими країнами НАТО щодо становища американських військ на її терені. Згідно з цими договорами, Японія має право судити членів американського війська за провини, сповнені на її терені на шкоду японських громадян, з вийнятком, коли така шкода (на майні, здоров'ї, житті і т. д.) була наслідком вчинку або занедбання у виконуванні офіційного обов'язку. Так дослівно кажуть договори. Як досі, Японія резиґнувала зі свого права суду в 97,5% усіх випадків. (Інші країни резиґнували з цього свого права пересічно у 60 до 70%). Але цим разом Японія сказала: вчинок стався не під час служби, і тому японський суд повинен судити Джірарда. Військова американська влада стала на становищі, що вчинок стався під час служби. А договір передбачає, що в разі такого непорозуміння має рішати спільна комісія. Вона й зійшлася, довго радила й торгувалася, аж вкінці представник ЗДА, з доручення Вашинґтону, поступився: Джірарда мав судити японський суд. Це й розв'язало бурю. Брат убивника в Америці почав акцію, зворохобив конґресменів, публічну опінію. Одна сторона (Джірардова) голосила, що це рішення порушує право Джірарда на справедливий суд, ґарантоване йому конституцією; що американська влада не може

(Закінчення на стор. 3-ій)

У НАДДУНАЙСЬКІЙ СТОЛИЦІ

Віден. — Щодва роки соціялістичні партії відбувають свої з'їзди. Одночасно з конґресами Соціялістичного Інтернаціоналу, відновленого в 1951 році на з'їзді у Франкфурті, в Німеччині, відбуваються звичайно також конференції організацій, приналежних до Соціялістичного Інтернаціоналу, які мають свої особливі завдання. Наприклад, Міжнародна Рада Соціял-Демократичних жінок, Соціялістична Унія Центральної і Східньої Европи та ін. Цього року з'їзди цих міжнародних організацій відбулися у Відні, столиці Австрії.

Ще зовсім недавно Австрія була під четвірною окупацією, і Віден був поділений на сектори. Центральна частина Відня, де містився уряд і канцелярія президента, щотри місяці міняла окупаційну владу. Сліди цього видно в написах російською мовою на стінах: „Проверено 1/18 квартала". Це значить, що совєтський окупант перевіряв кожний дім, шукаючи для себе небезпеки. Я стояв біля такого напису, коли до мене підійшов австрієць. Він запитав, чи я розумію напис. Я вдав, що не розумію змісту, і відповів: „Це, мабуть, лишилося з часів римської імперії"... Австрієць помітив, що я жартую, і сказав:

— Першого Риму ми не пам'ятаємо, але Москва — „Третій Рим", — далася нам добре взнаки".

За війни Віден був значно поруйнований летунством і вуличними боями (Гітлер звелів обороняти Віден до останньої можливости). Але тепер руїни очищено, будинки відновлено, історичні пам'ятки архітектури красуються в наддунайській столиці чисто вимальовані і чарують око своєю гармонією. Управа міста розвела нові сади, квітники, парки, над Дунаєм розбудовано купальні і місця для відпочинку. На кожному історичному будинку є таблиця, яка пояснює минувшину палаців, церков, пам'ятників.

У російській комедії Грібоєдова „Лихо з розуму", написаній після походу Наполеона на Росію в 1812 році, коли згоріла Москва, один із персонажів (до речі, з українським прізвищем — Скалозуб) каже: „Пожар способствовал ей много к украшенью" (Пожежа дуже помогла їй (Москві) оздобитися). Так і Віден, перейшовши воєнну руїну, пишно розцвів, став ще чистіший, привабніший. Як на те, в кінці червня і на початку липня погода стояла у Відні напрочуд гарна: з України через мадярську пушту віяв гарячий вітер-суховій. На небі цілими днями не було ані хмаринки, темноблакитне небо в пообідню пору дня набирало якоїсь жовтогарячої барви. Люди в таку пору не виходять на вулицю, сидять вдома або шукають тіні й прохолоди в парках і в хвилях Дунаю.

По роботі віденці покидають місто. Автобуси везуть їх до Віденського лісу, де є місце відпочити і погасити спрагу холодним пивом. Ночі такі теплі, як в Україні, і дехто бере з собою до лісу коци, щоб там переночувавши, вернутися вранці з свіжими силами на роботу.

Ці радощі життя не були доступні тій категорії людей, що прибули з різних країн до Відня на міжнародні з'їзди. Від ранку й до вечора, від 29 червня, в приміщенні Крайового сойму Нижньої Австрії, при Панській вулиці (Герренгассе) гуло, як у вулику: учасники з'їзду, журналісти з цілого світу, радіооператори, фотографи, репортери, люди всякої нації, породи і мови, промовляли, дискутували, курили, пили „кока-кола", пиво і все можливе, при чому чоловіки скидали з себе такі „досягнення цивілізації", як краватки, піджаки, і закочували рукави вище ліктів, щоб хоч трохи позбутися гнітючої духоти. Над входом до будинку Крайового Сойму, де відбувався конґрес, два великі прапори: червоно-біло-червоний, це стяг Австрійської республіки; поряд з ним — прапор жовто-блакитний, зовсім як український. Нижня Австрія має той самий прапор, як Україна...

Віден улаштував для міжнародних соціялістичних з'їздів пишну зустріч. Старань для цього доклав уряд республіки, в якому голова австрійської соціялістичної партії Піттерман є віце-прем'єром, президент республіки д-р Адольф Шерф, давній діяч соціял-демократичної партії, і, само собою, управа австрійської столиці, що має соціялістичну більшість, на чолі з бурмістром Йонасом.

Австрійський уряд (коаліція народної партії і соціялістів) строго додержується приписів невтральности, і це Австрія показала під час угорської революції в жовтні-листопаді 1956 р. Але Австрія, бувши мілітарно невтральною, не була і не є невтральна політично та ідеологічно. Це своє право на вільне виявлення демократичної ідеології і своєї ідейної прихильности до вільного, демократичного Заходу, Австрія обороняє твердо, непохитно, послідовно, не зважаючи на спокуси й загрози збоку Москви. Австрія прийняла майже 200.000 мадярських революціонерів і їх родин, після поразки угорського повстання. Австрійська преса без страху називає московську диктатуру „брудною спілкою".

Символом ідеологічної і політичної незалежности Австрії від східнього „старшого брата" був факт, коли президент Австрії д-р Шерф запросив до своєї льожі предсідницю Угорської соціял-демократії Анну Кетлі, після її промови на вічу, скликанім Міжнародною Радою соціял-демократичних жінок у Відні 29 червня. А. Кетлі протестувала проти московського імперіялізму та колоніялізму найгострішими словами і називала большевицьких диктаторів катами.

Давши місце в своїй столиці для конґресу Соціялістичного Інтернаціоналу, Австрія показала, що свобода найдорожчий скарб для народу цієї малої країни.

29-30 червня відбула свої наради Міжнародна Рада Соціял-Демократичних Жінок. Кожна делеґація має своє окреме місце з табличкою своєї країни. Біля таблички Україна бачимо делеґатку Українського Комітету Соціял-Демократичних Жінок Ніну Хмель.

Міжнародна Рада Соц.-Демократичних Жінок святкує 50-ліття своєї діяльности, бо була заснована 1907 року. Деякі основниці цієї організації дожили до півстолітнього ювілею Міжнародної Ради Соціял-Демократичних Жінок. Це вже поважного віку (понад 80 років) діячки, але живі умом і з непогаслим ідеалізмом. Вони промовляли на вічі-концерті ввечері 29 червня, разом з представницею молодшого покоління — Анною Кетлі (Угорщина) Анджеліка Балабасова (Італія, вона родом з України), Кляра Калнінш (Латвія), Аліса Пелс (Бельгія) — ці ветеранки жіночого руху уміли запалити присутніх своїми щирими промовами, в яких вони висловлювали свою віру в перемогу демократії над усякого роду диктатурою і тиранією. На концерті співав Вольфрам Незгода, типовий українець. Але він не міг у розмові з нами вияснити, відкіль має це українське ім'я. Таких прикладів у Відні дуже багато...

Конференція Соціялістичної Унії Центральної і Східньої Европи засідала 30 червня — 1 липня. До Унії належать соціялістичні партії із країн, поневолених комуністами, включно з Юґославією та Україною. Панас Феденко, Омелян Волинець і Богдан Феденко були членами української делеґації на цій конференції.

Конференція стояла перед проблемою большевицького імперіялізму Москви. Події в Угорщині й Польщі показали слабість позиції Кремлю в присвоєних країнах. Українська делеґація розвинула на конференції революційну програму боротьби з большевизмом, подавши факти глибокої опозиції супроти режиму у всіх країнах совєтського бльоку, особливо ж серед робітничої молоді і студентства. Цього руху не спинять диктатори в Кремлі, — казали українські представники, — і треба всіх сил ужити, щоб імперія Сталіна завалилася, як завалилася імперія Романових.

Українська делеґація подала в трьох світових мовах спеціяльну інформацію про положення в Україні для міжнародних з'їздів і для преси у Відні.

А. Понтикус

Любомир О. Ортинський

КАҐАНОВІЧ ХОТІВ ЗНИЩИТИ РИЛЬСЬКОГО

Після загальникових закидів у заподіянні великої шкоди українському народові, зокрема українській інтеліґенції, що їх зробив був Кальченко Каґановічеві в промові з 4 липня ц. р. в Києві, збори працівників літератури і мистецтва столиці України пішли ще на крок далі, „відкриваючи на своїх нарадах 10 липня вже конкретні злочини колишнього першого секретаря компартії України.

Промовляючи до тисячі зібраних в київській філармонії працівників пера, мистців, малярів і композиторів на мітинґу, присвяченому засудженню „антипартійної групи" Маленкова і товаришів, промовці подали кілька фактів з діяльности Каґановіча в Україні.

Той самий Рильський, якого змушували писати оди на честь Сталіна і вихваляти „розквіт" української культури, тепер заявив: „Каґановіч намагався звести необґрунтовані обвинувачення на ряд діячів української літератури, заподіявши багато шкоди справі ідейного зростання всієї української культури, соціялістичної змістом і національної формою".

Переслідуваний колись за „буржуазний націоналізм", а потім розкаяний поет Андрій Малишко пішов у своїй доповіді в деталі і сказав: „У той час, коли наша рідна комуністична партія в своїх постановах, в своїх діяннях піднімає на ще вищий рівень значення національних, радянських республік піднімає питання про розширення їх прав, всіляко піклуючись про розвиток їх економіки і культури, учасники антипартійної змови зневажливо ставились до насущних потреб народу, вони хотіли приневолити радянський народ ходити навколо їхніх крісел і вклонятись їхнім дутим авторитетам, зробити народи нашої батьківщини сірою безликою масою".

Процитувавши дослівно це твердження, газета дальші висновки поета передає у власному переказі в редакції, яка звучить: „Андрій Малишко з обуренням згадує про підступні дії учасника антипартійної змови Каґановіча проти діячів української культури. Він наводить численні факти (мабуть, заради цих фактів „Радянська Україна" не процитувала доповідача — прим. Л. О.), що свідчать про величезну шкоду, якої завдав Каґановіч українській літературі, зводивши несправедливі обвинувачення і наклепи на чесних радянських письменників. У 1947 році з перших днів свого перебування на Україні, говорить промовець, Каґановіч під виглядом боротьби з націоналізмом безпідставно обвинувачував багато чесних діячів української культури. Присутній тут поет Максим Рильський — один з найсвітліших мистців нашої літератури — може розповісти про те, як Каґановіч, не розібравшись в могутній поезії радянського поета, називав його петлюрівцем, як він, зокрема, перекрутив вірш Рильського „Я — син Країни Рад", проголосивши, що поет оспівує петлюрівську Центральну Раду і т. ін. Можна було б згадати, як Каґановіч грубо поводив себе з українськими письменниками, погрожував багатьом з них, що посадить в тюрму. Він погрожував, зокрема, молодим письменникам Олесю Гончару, Леоніду Юовиченку, Василю Козаченку та іншим, маючи на меті примусити їх виступити з заявами проти старших письменників і обвинувачувати їх в націоналізмі".

Навіть така полум'яна колись сталіністка, як Ванда Васілевська, вважала на цих зборах за вказане обурюватись з приводу протиукраїнських виступів Маленкова і товаришів і скласти таку заяву: „Вони (тобто Маленков і К°, прим. Л. О.) перешкоджали встановленню міжнародних наукових і культурних зв'язків. Більш того, вони, ці дворушники, заскорузлі бюрократи, зневажливо ставились до запитів нашої радянської інтеліґенції, до національної культури братніх радянських народів".

Стільки „Радянська Україна". Відкинувши облігаторну пропаґанду про „рідну комуністичну партію" і т. п., доводиться ствердити, що розвиток подій в СССР, зокрема в Україні, докотився до того, що вже треба публічно таврувати винуватців за нищення української культури. При цьому покищо закривається справжню адресу злочинця — російсько-большевицький режим і тільки вибирається з гнізда опричників типи, що їх теперішні кремлівські можновладці вибрали як „козлів відпущення" в ім'я рятування розхитаної імперії.

Офіційне, публічне признання большевицького режиму та його добровільних чи силуваних виконавців на Україні в злочинах Кремлю супроти України, признання у веденні дискримінаційної, шовіністичної політики русифікації повинно кінець-кінцем розкрити очі всім тим приватним і неприватним колам Заходу, які сумніваються в значенні національної проблеми в СССР, а зокрема в Україні.

Б. Полянич

СТРІЛ УНОЧІ

СЕНСАЦІЙНА ПОВІСТЬ

(21)

Меценас швидко перехилився через поруччя сходів і закашляв.

Сходами бігли вгору два поліцисти.

— Сьома заля тут! — показав меценас рукою, дивлячись униз.

Поліцисти ввійшли до залі й зачинили двері. В цій же хвилині протилежні двері відчинилися, і вийшов возний.

— Пан суддя сказали, що добре! — відрапортував возний і витягнув ключі з кишені.

— Що, ви вже замикаєте браму? — здивувався меценас.

— Так, пане меценасе, пан президент веліли замикати браму суду пів до дев'ятої. Такий наказ.

І, сходячи униз, возний таємничо всміхнувся.

— Непевні часи! — сказав неначе до себе.

Коли возний минув закрут сходів і зник з очей меценаса, той завернув від дверей, підійшов до сходів і став дивитися на возного. Возний сходив з останньої сходинки, коли нагло ззаду обняли його чиїсь руки, хтось затулив йому хусткою обличчя, і голова возного звисла униз. Хтось поніс його набік, і по хвилині поліцист з'явився біля брами і став спокійно ходити сюди й туди.

— Добре справилися! — всміхнувся меценас і поволі відчинив двері сьомої залі. Заля була порожня, посередині світилась лямпа, а велика шафа, повна актів, була злегка відсунена.

Усміхнувся.

— Щораз то краще! Ні, серйозно, сьогодні таки маємо щастя!

Проходжуючись по залі, ніби ненароком, підійшов до шафи і кинув оком за неї.

— Уважайте на знак! Дотепер усе в порядку! — сказав півголосом.

І далі ходив по залі.

Двері відчинилися і в кімнату гострим, швидким кроком увійшов слідчий суддя. З милою усмішкою підійшов до меценаса, витягаючи на привітання руку.

— Добрий вечір, добрий вечір! Після нашої телефонної розмови сьогодні ранком, думав я, що з вами повечеряю, а тут з вашої записки бачу, що ви хочете боронити цього лайдака! Правда це?

Меценас сердечно стиснув руку судді.

— Правда, і думаю, що це не перешкоджає нам сьогодні разом повечеряти.

Суддя втомлено всміхнувся.

— Зовсім ні. Тільки ви ще хочете порозумітися з арештованим?

— А він ще є тут?

— Так. Я велів його задержати, бо ви мали прийти. Але, будь ласка, сідайте! — Дуже сьогодні я, знаєте, втомлений! Жахливий день!

Суддя сів у крісло:

— Сідайте!

Меценас подякував.

— Ви знаєте, що я цілими днями сиджу .Але хотів я вас, так, незобов'язуючи, спитати: як там слідство?

Суддя хитнув головою.

— Все ясне, як на долоні! Що тут може бути поплутане? Убив Кремера, що більше, мабуть через нього й Руцький загинув, і цей напад під Баштою теж його діло!

— Що ви кажете? — помітно здивувався меценас. — Він признався в цьому?

— Признатися, то він загалом не признався. Але напередодні скритовбивства Кремера він був у надкомісара Фільдінґа зі скаргою на бідного Кремера. Певно за ними обома слідкував, вони разом вечеряли, і знав, що як Кремер писне слово Фільдінґові, або навпаки, то це — його смерть. Тимбільше, що Кремер знав більше про нього, як ми.

Меценас хвилину подумав.

— Виходить проста історія!

— Зовсім проста! Як шибениця! — засміявся суддя. — Ну, як хочете, порозумійтеся з ним. Хоч — і тут суддя махнув рукою — шкода часу! І шкода вас!

— Як то мене шкода? — здивувався меценас.

— Не вартий він вашої оборони, меценасе! Їй-Богу не вартий! Ви такого лотра на суху гилляку — і кінець! Навіть без суду. А шкода вашої кар'єри! Таж ви ще в адвокатурі молода людина!

Меценас усміхнувся.

— Бачите, які ви є! Він вам стільки добра робив...

Суддя кинувся.

— Добра? Ви збожеволіли? Яке добро може зробити підленький зрадник? Аґент-донощик? Та ж це гірше від звичайного бандита! От, бачите, чим скінчилося це добро: вбивством Кремера! Загалом, не розумію, навіщо поліція оточує себе донощиками. Це в першу чергу шкодить поліції, а помагає стільки, що кіт наплакав. Зловлять двох учнів, на донощика витратять гроші, а комісар згине. І це зветься успіх! Ну, але ходім, меценасе, хочете боронити, нема ради!

І суддя встав з крісла. Обидва з меценасом ішли в напрямі дверей, коли нагло меценас зупинився, витягнув хустку до носа і — чхнув. У цій же хвилині хустка закрила обличчя судді, а меценас обидвома руками, мов кліщами, схопив його за руки.

З-за шафи вибігли поліцисти на допомогу меценасові. Сильний запах хлороформу наповнив кімнату. Суддя зробив один крок назад, замахав руками й, коли б його не піддержав один із поліцистів, був би повалився на землю. Другий поліцист став коло дверей.

УКРАЇНЕЦЬ — АЕРОКОНСТРУКТОР ФЕНОМЕН

У ЗДА розвинулася, особливо в останніх десяти роках, цікава ділянка модерного спорту. Є це т. зв. „мале модельне летунство", яке обіймає малощо не всі типи й форми літаків, починаючи від примітивних, що базуються на конструкції літака-шиpяка, почерез такі, що мають за погін маленькі, мініятюрні бензинові мотори, аж до таких скомплікованих типів, які контролюють і пілотують з землі при допомозі незвичайно складного електронічного приладдя. Найбільш відома в ЗДА — це "Acadmy of Modelaeronautics" у Вашингтоні, яка і скуплює у своїх рядах найздібніших конструкторів - аматорів. Усі вони мають окремого роду „лайсенс" і, на їхніх літаках дозволено приліпати наклейки, чия вона власність і, хто є їхнім „творцем".

Між членами, які займаються цим „габбі", найдете людей різного стану й професій, починаючи від фахових інженерів, почерез лікарів, адвокатів, студентів іт.д. Всіх їх об'єднує одне спільне шляхетно - спортове бажання — добитися найвищого признання в тій ділянці й отримати відповідну нагороду — трофей, які бувають іноді навіть дуже вартісні.

В ЗДА появляється кілька окремих журналів, дуже гарно й цікаво ілюстрованих і досить поважна ділянка окремого промислу, який виробляє різного роду й величини летунські мотори, помічні частини, а головним чином прецизне електронічне вивінування, що являється „душею" кожної літаючої одиниці.

Та найбільше цінне в тому спорті це те, що він породжує зацікавлення серед молоді і освоює її з майбутнім, в якому головними комунікаційними засобами та середниками оборони буде летунство. Він освоює молодь з повітроплавством і вчить, яким чином найлекше переборювати всі труднощі та породжує не тільки амбіцію, якнайкраще володіти літаком-мініятюркою, але він наводить молодь також на конструювання нових літаків.

Перечитуючи фахові рецензії й оцінки про змагання в цій новій спортовій ділянці, доводилося мені попадати на прізвище молодого українця, Олеся Рогуцького, сина відомого колись з політичних процесів у Галичині с. п. оборонця д-ра Івана Рогуцького. З незатаєною радістю доводиться ствердити, що Олесь Рогуцький отримав досі коло двадцяти різного роду признань і нагород-трофеїв, а в цьому році на летунському змаганні „малих летунських моделів", що їх кожного року влаштовує популярний в Ню Йорку щоденник, „Дейлі Мірор". В ньому беруть участь сотні найкращих змагунів і вони перед фаховим журі та сотнею тисяч глядачів продемонстровують свої досягнення в ділянці мініятюрного повітроплавання. Олесь Рогуцький, незважаючи на велетенську конкуренцію, добуває перше місце в пілотуванню літаком власної конструкції при допомозі радіохвиль. При цьому слід згадати, що малі літаки, розмір крил яких має 4-5 стіп, мусять виконувати різного роду повітряні акробації у приписаному часі й висоті, як перемети, подвійні люпінги і т. п., щоб витримати такого роду пробу, треба бути справді неабияким конструктором, але й знати та опанувати техніку контролювання.

Олесь Рогуцький є студентом каледжу, щоб заробити на студії і на те, дійсно цікаве, але водночас і дуже коштовне „габбі", та будувати щораз то кращі моделі в мініятюрному летунтві, він завдяки своїм здібностям працює вже три роки у мільйоновій фірмі "Polk's Model Craft Hobbies, 314 Fifth Avenue, New York City, де, маючи 19 років, добився до становища керівника в одному відділі. Це сталося тому, що він прекрасно визнається в тисячах різних складових частин, але вміє і дорадити, як ними користуватися, чи то в побудові малого прецизного літака чи човна, кермованого радіохвилями.

Насовується думка — чи не варто було б поцікавитися цим молодим українцем-феноменом „Пластові", або „СУМО-ві" і, запросити його, щоб на якомусь більшому здвизі молоді продемонстрував та об'яснив їй по українськи, як діє човен, або літак, кермований при допомозі найновіщої техніки. Адже ж маємо в задумі виховувати нашу молодь на майбутніх провідників, фахівців і старшин, а головним чином на добрих летунських конструкторів і пілотів, що в майбутньому мають бути у авангарді оборони самостійности нашої Держави.

І тому, добре було б показати нашій молоді те, чого добився талановитий аеронавт — конструктор — Олесь Рогуцький.

Ярослав Курдидик

Ставайте членами Українського Народного Союзу, а тим самим і співвласниками 18-ти мільйонового майна организації!

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

Дітройт, Міш.

Сестра і брат кандидують.

Дітройт вже тепер може похвалитись певними здобутками на американському політичному полі. Та останні досягнення канадійських українців в тому напрямі заставили нас, дітройтських українців, до живішої політичної акції. Ми рішили створити спеціяльний політичний комітет та піддержати всіми силами двоє кандидатів - українців, а саме: Марусю Евгенію Бек, — на радну, а Івана Бека — на посадника міста Дітройт.

Про Марусю Бек, учительку української дітвори на еміграції, редакторку жіночого журналу, організаторку українського жіноцтва, представницю України перед чужим світом, а передусім золотоусту бесідницю ,чув не раз український народ. Як радна міста своїм здоровим розсудком, співчутливим серцем, культурним тактом, запопадливою працею, мужеською відвагою, здобула собі вона любов двомільйонового міста та тішиться такою популярністю, як жадна інша політична постать в цілому повіті Вейн, до якого належить і місто Дітройт.

Її брат Іван, — це також заслужений член нашої громади Це, мабуть одинокий українець-доброволець американець визвольної боротьби, організатор дитячих музичних кружків на еміграції, видавець та редактор тижневика в Дітройті, провідний член в різних культурних й політичних організаціях довгі роки, а вкінці, перший українець — член стейтової легіслятури в стейті Мишиґен. Варта згадати, що його членство в Українському Народному Союзі тягнеться пів століття, бо почалося воно з першим роком його життя.

Маючи між собою такі дві політичні сили, українці міста Дітройту, рішили не пропустити нагоди в цих міських виборах збільшити свої політичні здобутки та створити комітет з впливових та активних громадян та громадянок. Рівночасно рішено, що першим актом цього комітету буде задемонстрування запалу та солідарности при реґіструванні кандидатури Марусі Бек як кандидатки на 4-ту каденцію. Ця церемонія відбулася в четвер, дня 25 липня, на 13-му поверсі в авдиторії міського ратуша, о год. 12-ій вполудне.

Бо зрозуміло, що залежно від цього, який запал виявить наша громада, залежатиме не тільки опінія американців про цінення українців українцями, але й вислід самих виборів. Комітет вірить, що дітройтська громада настільки вже дозріла політично, що ніщо її не спинить йти зорганізовано до наміченої цілі.

Ф. Г. і В. Ц.

Клівленд, Огайо

Закінчення шкільного року в „Рідній Школі", „Свято весни".

Серед дуже працьовитих буднів суботи і неділі виповняють нам академії, концерти і різнородні культурні імпрези.

Одні віддають шану великим людям, інші пригадують нам нашу пісню, але є ще й інші покази, в яких являються наші наймолодші, ті, що прийдуть нам на зміну, — і не буде помилки, коли скажемо, що вони тішать найбільше не лише батьків і виховників, але і загал поважних громадян.

Весна, — це юність, і тоді коли сонце оживає природу, наша молодь жадна руху, жадна радости і теплих променів сонця. Пластуни ідуть на зелену травичку і там своїм звичаєм зустрічають весну, — молодь, згуртована в Рідній Школі, заманила громадянство на свій виступ до залі.

„Я весна, — даю тепло сонця, буджу природу до нового життя, до змагання за красу, за радість". — Такі слова плили з уст молодої дівчини Дарки Голубець, яка сама заквітчана, будила на сцені — лісі усе довкілля на закінчення шкільного року в Рідній Школі дня 15-го червня ц. р. в залі Народного Дому.

Прекрасна імпреза, — 2-актівка п. з. „Свято весни" пера Василя Софронова, яку оформила і оживила своєю невсипущою працею і любов'ю до учнів, учителька пані Олена Дубова.

Під чарівним подихом весни розквітали фіялки, братчики, ромени, — пильно стежили тайн царівни - весни метелики, — кругом опромінювали промені сонця — танцюристки, а серед них два хлопці Борис Садовський і Богдан Лівий, заворожені чаром весни, обіцяють в ім'я добра своєї батьківщини вірно їй служити.

Той чар діяв і тоді, коли сцена заповнилася молоддю в гарних національних строях і під звуки пісні стали виводити „гагілки". Уміло з захопленням пройшов „Кривий танець". — заквітчали малу „Перепілку" закрутилися наче рейдуга „Огірочки" і вже бадьоро лунала пісня „А вже весна воскресла".

Не менше від виконавців були оживлені слухачі, яким перед очима замайоріли давні гагілки на Великдень... Діти майже інстинктовно відчували, що продовжують культурно-обрядові звичаї своїх предків. До піднесення вистави причинився у великій мірі чоловічий хор „Дніпро" під управою п. Е. Садовського, який гарно виведеними піснями „Молитва з Запорожця", — „Гомін села", „Задзвенімо", „Вставай Україно", збагатив програму, а присутнім справив правдиву насолоду. Треба відмітити, що шановні хористи разом зі своїм диригентом все радо і жертвенно співпрацюють з „Рідною Школою", за що їм щира дяка і честь".

В програму входили ще вірші і сольо-фортепіян, змістово і виконанням дуже уміло підібрані до радісного свята весни.

У відповідальній праці в нашій спільноті ця вистава дала прозорий і радісний образ, як дорога нам наша молодь, і що щирі серця, трудящі руки і сильна воля багато доброго зробити можуть.

Іванна С.

● **Департамент рільництва** продав Японії 11,000,000 фунтів пісного спорошкованого молока для учнів в японських школах Це молоко продано по 4 центи за фунт, отже за одну четверту частину тієї ціни, яку уряд платить фармерам за нього.

З МАЛОЇ ХМАРИ ВЕЛИКИЙ ДОЩ...

(Закінчення зі стор. 2-ої)

зректися такого права свого громадянина; що особливо вояк, який без своєї волі був взятий до війська, без своєї волі був відвезений до Японії, щоб там стояти на сторожі також і Японії — повинен користуватися правом екстериторіяльного імунітету, як офіційний представник Америки; що взагалі договір з Японією (як і з іншими країнами) не важний в тому значенні свого суду, бо є проти конституції. Справа опинилася навіть у вашинґтонському дистриктовому суді і його суддя МекГереґі рішив, що рішення уряду порушує конституційне право Джірарда.

Але й уряд мав свої сильні арґументи. В зізнаннях перед конґресовими комісіями, в публічних заявах, а зокрема у відклику до Найвищого Суду, представники уряду твердили, що передусім, на підставі міжнародного права, Японія, як суверенна держава, має в засаді право судити всіх чужинців за злочини, доконані на її території (крім, очевидно, дипломатичних представників); що власне договір з Японією про „стан збройних американських сил" обмежує це засадниче право Японії в користь американських вояків; що цей договір, який, до речі потвердив був Сенат, є згідний з конституцією, є важний і мусить бути додержаний; що якби тепер визнати цей договір неважним, то так само стали б неважними договори з усіма іншими державами, у яких Америка має свої війська для спільної безпеки західнього світу, і це загрозило б усій міжнародній політиці (НАТО і т. д.); що престиж Америки не дозволяє недодержувати порозуміння, прийнятого на підставі важного договору, і тепер відкликати рішення в справі Джірарда.

Поки справа пішла до Найвищого Суду порядком відклику, не дрімав і Конґрес. Конґресмен Бав (з Огайо) виступив з внесенням, щоб Президент зревідував усі договори про американські військові залоги в чужих країнах, оскільки вони дозволяють чужим судам судити американських вояків, і щоб на майбутнє таких договорів не укладав. Дарма відповідали йому представники уряду, що таке рішення підірвало б всю американську політику союзів з вільними державами і прийшлося б забирати американські війська з чужих стратеґічних баз.

Додав своє і японський амбасадор Асакаї: на телевізійному інтерню він прямо сказав, що відкликання спільно прийнятого порозуміння в справі суду над Джірардом спричинило б значні дипломатичні комплікації і що японський уряд був би в дуже незручному положенні супроти своїх громадян.

Вкінці, Найвищий Суд, після кількох днів розправи й нарад, 11-го липня усіма голосами восьми присутніх суддів сказав, що договір про військові залоги в Японії, ані прийняте на його підставі рішення уряду в справі Джірарда не порушують ні конституції, ні американських законів. Але, додав Суд, чи цей договір і це рішення розумні, Суд не збирається судити, бо це діло виконної або законодавчої влади.

Так формально покінчилася справа, що з нерозважного вчинку молодика наробила стільки шуму в світі і вдома. Правда, не закінчилася вона ще в Конґресі, хоч вже й перепав там проєкт Бава. Там ще будуть критикувати уряд і далі збивати виборчі капітали.

А може найцікавіше те, що ціла акція оборонців Джірарда була майже певно не в його користь: американський суд був би військовий, а такий — з природи речі строгіший як цивільний; а з політичних міркувань цей суд мусів би показати, що не пускає з малою карою тих, що вчинили шкоду японському громадянинові.

юс

Вступайте в члени Українського Народного Союзу

З НАШИХ БУДНІВ

МІКРОФОН — ЧУДОВИЙ ВИНАХІД !

Еге ж — прекрасний винахід мікрофон!

Просто таки важко собі уявити якийсь українсько-скитальський з'їзд чи конвенцію без такого винаходу.

Сидите, скажімо, на такому з'їзді чи конвенції, вже „вислухали" три нудні доповіді, і ось тепер починається така сама нецікава дискусія. Нудота роздерипотна! На трибуні стоїть промовець, з погордою відвернувся від мікрофона і щось там собі мимрить під носом.

Ось тоді то починається!

— Нічого не чути! — гукає хтось з авдиторії.

— До мікрофона!

Промовець перестає мимрити і на міґи виправдується перед народом, що „майк" стоїть зависоко, а він, мовляв, низького росту, не досягне анахтемської техніки.

Тоді прокидається з конвенційного отупіння голова зборів. Владно підносить догори руку і каже до промовця:

— Пане той, перепрашаю вас на хвильку.

І дає знак секретареві. Секретар зривається, мов опарений, від своїх протоколів, біжить стрімголов до мікрофона. Йому на поміч поспішають на охотника дехто з „механіків", що сидять поближче президії, вдоволені, що є нагода трохи кості розрухати.

Починається метушня коло мікрофона. Один „механік" підкручує його догори, другий спускає вниз, третій хухає і дмухає до голосника. Врешті четвертий і найвторопніший відкриває перед світлим збором таємницю, що контакт — не влучений...

Рррааз! — влучили контакттакт. Розлягається несамовитий свист старокрайової льокомотиви. Якби ззаду, на залі, хвось ще й спав кам'яним сном, то й він мусів би тепер прокинутись. „Механіки" дружно налягають на свистуна, пробують його втихомирити.

Врешті встає з-за стола сам голова, заглядає до трубки і питає:

—Ну, що, окей?

— Та окей, — відповідають „механіки", втирають хусточками спітнілі обличчя і розходяться на свої місця.

—То прошу, пане той, продовжуйте, — звертається голова до промовця.

Той здалеку, обережно, заходить до мікрофона, заохочений з залі доброзичливими порадами: „Сміло! Ближче! Ще ближче!" Підійшов ближче, нагнувся, набрав духу повні груди, гей! — як рикне, мов підрізаний бугай, аж панові голові окуляри з носа впали на „Порядок нарад".

На залі — крик:

— Тихше, бо вуха полопаються!

— Станьте далі від мікрофона!

— Не лягайте так на нього!

І починається наново та сама коломийка: голова „перепрашає" промовця, дає знак секретареві, той зривається, біжить до мікрофона, йому на поміч поспішають „механіки" і так далі.

Конклюзія: давали нам американці по таборах різні курси: шоферства, колівництва, городництва, поліжництва, а забули навчити нас, як говорити до мікрофона.

А вона, анахтемська техніка, тепер і мститься.

Ікер.

ПРАЦЯ
HELP WANTED MALE

TOOL MAKER
or MOULD MAKER
Постійна праця. 8 A.M.- 5:30 P.M.
Платня відповідно до здібностей. Близько George Washington Bridge в New Jersey
LOwell 8-8401

МЕХАНІК - ПОЧАТКІВЕЦЬ
Праця при металю.
Добра платня, постійна праця.
Надчисельні години.
Формая говорить по-українськи.
EDWIN JACKSON, Inc.
159 E. 54th St., New York
PLaza 9-8210

ІНЖЕНЕРИ (2)
ST. CATHERINES HOSPITAL
133 Bushwick Ave.
Brooklyn, N. Y.
Зайдіть до: Chief Engineer.

ПРАЦЯ
Help Wanted Male-Female

MEN — WOMEN
Miscellaneous
Factory Work. 5 day week.
Some overtime
Steady Employment
Union Benefits.
ST 4-7880 Ask for Mr. Taylor

Потрібно
КУХАРЯ або КУХАРКИ
українців, які знають добре варити українські потрави.
Добра платня.
Вигідна кухня для праці.
Прошу телефонувати від 9-ої рано до 10-ої веч.:
GR 3-8976
або зголошуватися особисто від 9-ої рано до 10-ої вечора:
РЕСТОРАН — між 1-2 Ave.
64 E. 9th St., New York 9, N. Y.

ОПЕРЕЙТОРИ (-КИ)
З досвідом
при випиханні забавок.
Добра платня. Постійна праця.
PARAMOUNT TOY
M. F. G., Co.
54 E. 11th St. 3rd Floor
NYC

Business Opportunity

НА ПРОДАЖ
FROZEN CUSTARD STORE
FRANKS PIZZA PIE
1553 Fulton St., Brooklyn.
Рухлива дільниця. Крамниця легко до провадження з малим вкладом грошей. Малий рент. Помешкання на місці. По інф.:
Tel.: IN 7-6413
or CY 2-6291

БАР і РЕСТОРАН
Mamaroneck, N. Y.
Близько стації. Довгий ліз; дає $745 тижнево.
Рент $185 тижнево.
Цілий бар продасться $13,500.
Call: MAmaroneck 9-9805
між 10 A.M. & 5 P.M. Власник.

DELICATESSEN — GENERAL STORE
Ідеально влаштована, відповідна для подружжя в гарній околиці Long Island, North Shore. Немає конкуренції. Комбінована крамниця і 6-кімн. помешкання + екстра биз. площа. Оборот $65,000. Ціна на скорий продаж $35,000.
GLen Cove 4-6141

Пансіон на 30 осіб
В ГОРАХ CATSKILLS
Прекрасне положення з власною пляжею.
Вигідні умови виплати.
За інформаціями писати:
Box 146
Lexington, N. Y.
Тел.: Lexington 2921
Продаж без посередників.

ЧИТАЙТЕ „СВОБОДУ"

РІЗНЕ

АРКА
48 Іст 7-ма вул. в Ню Йорку
Телеф.: GR 3-3550
Нові взори швайцарських
ВОВНЯНИХ
ХУСТОК

ПАЧКИ
ДО ВСІХ КРАЇН ЕВРОПИ
НАЙКРАЩІ англійські матеріяли на чоловічі і жіночі убрання. Хатні й інші прибори.
ЛІКИ і медичне постачання.
Пишіть за нашим 16-стор. каталогом.
USAM
CORPORATION
158 W. 23rd St., Dept. U.
N. Y. C. 11
(3rd Floor; near 7th Ave.).
Tel.: WA 4-6150

BUY U. S. SAVING BONDS

ПРАЦЯ
HELP WANTED FEMALE

ОПЕРЕЙТОРКИ
ПОТРІБНІ
до
MERROW, ZIG-ZAG
і
SINGER MACHINES
Нічні шифти.
Платні свята і вакації.
Забезпечення.
При зголошенні, принести це оголошення.
Valmode Lingerie Co.
100 Eighth Street
Passaic, N. J.
GREGORY 3-2020

ДІВЧАТА — ЖІНКИ
у віці понад 18 р.
Знання англійської мови; оперейторки Riveting Machine на малих машинах і монтування.
Фабрика іграшок.
Голоситись: 9 A.M.
656 E. 133rd St. Bronx, N. Y.
GOTHAM PRESSED STEEL CORP.

До вшивання ковнірів на машинах "Merrow", до жіночих блюзок, також до шиття на машинах Singer.
JANART MFG. CO., Inc.
1626 Crosby Ave.
Bronx 61, New York
Tel.: TA 3-0244
Pelham Bay Line до стації Buhre Avenue.

LEARNERS for Embroidery Trade
Штучно холоджена робітня.
Добра початкова платня.
B. H. S. EMBROIDERY
7013 Polk St.
Guttenberg, N. J.
UNion 7-9053

ОПЕРЕЙТОРКИ
до суконок звичайних, роблення дуплікатів.
Одну, що робить і викінчує цілу суконку.
Добра нагода.
Call: Valley Stream 5-4023

ЖІНКА — у віці 30-35 років.
Господиня,
повний заряд домом.
Може бути з дитиною.
Телефонувати в Long Island
Floral Park 4-4117

MISCELLANEOUS

FLUSHING IMPORTED CARS
135-09 Northern Blvd.
Flushing, L. I. — FL 3-0200
повідомляє про відкриття найбільшого центру заграничних і спортових авт в North Queens.
Цілий час 6 механіків.
Телефонуйте до нашого інженерного відділу для перемоделювання спортового авта та спеціяльних перегонових авт.

Dr. JOZEF SAMOSTIE
Лікар з Варшави лічить гострі і хронічні недуги головіків і жінок, також небезпечні шкірні недуги і загальне ослаблення. Гемороїди і жиляки, без операції. Бадання крови до шлюбних свідоцтв.
X-Ray і Flurescope.
Години: 10 рано до 6:30 — понеділки, середи і суботи.
Лікування жіночих недуг.
220 E. 12th St., New York
(між 2-3 Еве.).

St. Marks Trading Company
26 St. Marks Place
New York 3, N. Y.
Висилаємо гроші в долярах до Польщі й інших країн.
Кошти пересилки:
Від $1 до $49 є $4.30 —
$50 до $99 є $4.60.
Висилаємо до $500.
До Німеччини тільки $2.00 за кожну суму до $500.
Все є забезпечене.
Фабрична ціна на 5 пар найлонових панчіх за $5.00 — висилаємо летунською поштою.
Шліть чек, або моні-ордер.
Tel.: GR 3-8424

КУПУЙТЕ В ПІДПРИЄМСТВАХ, ЩО ОГОЛОШУЮТЬСЯ В „СВОБОДІ"

Короткі Вістки

● Папа Пій XII прийняв на приватній авдієнції і сфотографувався з родиною відомого американського актора - коміка „Червоного" Скелтона, протестанта. Святий Отець жартував із 9-річним синком Скелтона, Ричардом, який хворіє на невиліковну недугу, лейкемію. Папа заявив, що „сміх — це один із найкращих дарунків життя" і обдарував всіх пропам'ятними медалями. Батьки хочуть показати хворому синові якнайбільше з цього світу, що його він мабуть скоро залишить. В розмові з Папою, Ричард запитав, як він почуває себе після того, як йому вирвали недавно зуб (про це хлопець чув від батьків).

● Архиєпископ з Мілану Джованні Монтіні і кардинал Францис Спеллман з Ню Йорку є найповажнішими кандидатами на наступника Папи Пія XII — твердить професор Міжнародної школи Нотр Дам у Римі, автор біографії Пія XII, Сімус Волш. Однак, гадають, що за традицією новим папою стане знову італієць.

Кожний свідомий українець та кожна свідома українка вважають своїм обов'язком стояти в рядах Українського Народного Союзу, щоб своїм членством збільшити кадри ідейних українських працівників.

REAL ESTATE

FLUSHING, L. I.
Нові 2-род. доми
Відокремлені, солідно муровані; 2 вел. 6-кімн. апартаменти, гараж на 2 авта, екстра прибиральня в підвалі. 5 хвилин до IRT і BMT.
Murray St., near 156th St.
DI 6-4271 — after 5 P.M.

ROCKAWAY BEACH, L. I.
Вартісна наріжна посілість 3 крамниці, ft. of 98 St. IND сабвей, Rockaway. В одній склепі тепер є бар і ґріл. Дуже добрий прихід, власник зобов'язаний з бизнесом поза містом.
Зайдіть, або телефонуйте:
GR 4-8897. — Cullen.

ELMHURST, L. I.
Нові першоклясні доми,
свіжо впорядковані. 2-род. муровані. Складаються з (2) 4½-кімн. гарних просторих апартаментів + великий підвал на поземі вулиці, мод. кухня, вбуд. піч, ґараж. Кілька кроків до сабвею. $29,500.
Inspect: 80th St. & Grand Ave.
or phone: NE 9-3004

BROOKLYN
Ross St., betw. Bedford & Lee (Nostrand Ave.).
34-род. дім — $22,600 доходу
Також Union St — 16-род дім, між Hoyt & Smith St.
$8,400 доходу.
Frank DE HEYMAN
325 Clinton Ave., Brooklyn, N. Y.

CORONA, Long Island
Доходова посілість,
3-родинний дім і крамниця в доброму стані.
Оливне огрівання.
Апартамент і крамниця вільні.
$17,500.
FL 9-3231

JAMAICA HILL, L. I.
2-род. відокремлений дім. $100 доходу. Кожний апартамент 2 спальні. Модерна кухня, голливуд. спальні, патіо, ґараж на 2 авта, олив. огрівання. Багато особливостей, близько сабвею. Ціна $22,500.
159-11 84th St.
OL 8-4260

RESTAURANT

GRIPSHOLM RESTAURANT, Inc.
324 E. 57th St.
New York 22, N. Y.
Найкраще шведське "Smoergasbord".
Перекуски, — коктейлі, — обіди.
Охолоджено.
PL 9-6260

Повний обід від $2.85. Бенкети на 10-1,000 осіб. На бажання приватні залі. Спеціяльне меню на групові обіди, прийняття, весілля і т. д. Ревія-танці. Перекуски від полудня до 3-ої год.
CARL HOPPL'S — VA 5-6035
Valley Stream Park Inn.
Merrick Rd. Valley Stream, L. I.

John Ton's, WANTAGH ANNEX
Wantagh Ave., Wantagh, L. I.
Найгарніша ціль прогулянки в Лонг Айленді.
Німецька кухня, печені на-дико. Дріб, риби "Sea Food" — це наша спеціяльність. Чудові вина і пиво. Можна влаштовувати бенкети, весілля і прогулянки.
Tel.: SUnset 5-9782

MISCELLANEOUS

Можна тепер дістати в ЗДА
"UKRAINIAN SALVE MAZ."

UKRAINIAN
УКРАЇНСЬКА
МАСТЬ
SALVE

НА АРТРЕТИЗМ, ПОСТРІЛ І РЕВМАТИЗМ.
МАСТЬ UKRAINIAN SALVE помагає на облекшення болів і поганого почуття, що його викликує постріл, артретизм і ревматизм. Приносить пільгу в болях мускулів, які є наслідком надмірної праці і перевтоми. Цю масть поручається особливо на болі мускулів на спині в лопатках, на раменах і суглобах. Замовте відразу один слоїк.
2 oz $1.25
поштова оплата .15
Пишіть до:
DUFFERIN DRUG STORE
Department 2.
239 Dufferin Avenue
Winnipeg, Man., Canada

REAL ESTATE

FLUSHING, NORTH SIDE
ЕЛЕГАНТНИЙ ДІМ! Великий, чудовий 6½ кімнат, заля — передпокій. Великі комфортові кімнати з такими люксусами, як окрема кімната на 1-му поверсі (може бути TV кімната, забавова, або студія). Величезна вітальня з продувною верандою (Real Tom Collins Special). Офіціяльна їдальня. Велика ясна ніша в кухні, з коморою і прибиральня на 1-му і 2-му пов.; 3 величезні спальні, одна 22' довга з пов. лазничкою. Додаткова лазничка в галі і 4 шафи в стіні. Чудово прикрашена і з килимами. Городові меблі на гарно випеканій 66 × 100 площі.
Багато особливостей, включ. велику Westinghouse машину до прання, холодильник. Нижче ціни за $22,490.
НЕ ПРОПУСТІТЬ НАГОДИ!
THOMAS VAN RIPER
219-02 Northern Blvd. BA 5-6700

MISCELLANEOUS

УКРАЇНСЬКА ФУТРЯНА ФІРМА
виготовляє на замовлення нові футра та переробляє ужиткові футра по найновіших фасонах.
ЖАКЕТИ
НАКИДКИ
СТОЛІ
ПРИСТУПНІ ЦІНИ.
ДОГІДНІ СПЛАТИ.
КУНИЦІ
КАМІННІ
І ЛИСОВІ
МІНКИ
СОБОЛІ
J. WUJKIW, Inc.
MFG. FURRIERS
111 E. 7th ST., NEW YORK 9, N. Y. — Tel. Spring 7-8710

АРТРЕТИЗМ
Нормальна рука — Артретична рука
Досліди в SPEARS відкрили двері для видужання тисячам тих хворих, що вже не мали ніякої надії на поміч у їх артретичних і ревматичних болях.
Якщо ВИ заінтересовані в цьому лікуванні, що допомогло вже так багато людям в їх болю і окаліченні, зверніться листовно до нас за відповідною безплатною літературою та відвідайте Вашого місцевого лікаря - хіропрактора.
Spears Chiropractic Hospital, Dept. B-102, Denver 20, Colo.

УВАГА! НЮАРК І ОКОЛИЦЯ! УВАГА!
У МІСТІ НЮАРКУ ВІДКРИТА НОВА
КРАМНИЦЯ ДЛЯ ВИСИЛКИ ПАКУНКІВ
ДО ВСІХ КРАЇН ЕВРОПИ.
- Висилаємо поживу, нову і ношену одежу, суконні, шкіряні і текстильні вироби, медикаменти і т. п. Вишліть своїм рідним і знайомим!
- Пакунки будуть доставлені до місця призначення протягом шости тижнів. Посилки вислані повітряною поштою будуть доручуватися протягом 7-10 днів.
- Висилаючий одержить особисту посвідку від відборця пакунка. Висилка пакунків і доручення гарантується.
- Всі посилки повнотою оплачується тут включно з митом. Той, що одержить пакунок не буде нічого доплачувати.

КАНЦЕЛЯРІЯ ВІДКРИТА КОЖНОГО ДНЯ ВІД 9-ої ГОД. РАНКУ ДО 6-ої ГОД. ВЕЧОРОМ
В СУБОТУ ВІД 9 РАНО до 4-ої ГОДИНИ ПОПОЛУДНІ
PACKAGE EXPRESS CO.
314 MARKET STREET NEWARK, N. J.
Тел.: (Newark) Mitchell 2-2452
Зверніть увагу на нову адресу!
(Біля Пенсилвенія станції в місті Нюарку).

MISCELLANEOUS

Знана Ювелірна Крамниця
серед української публіки.
KARS
JEWELERS
216-218 East
14th Street
New York 3,
New York
Tel.: GR 3-5875
Тризуби в 14 кар. золота.
Артистично виконані медалики, власної фабрикації, 14 кар зол., $2.95, $3.95 $5.95.
Висилаємо також поштою.
Найбільший вибір імпортованих короткохвилевих Hi-Fi
радіоапаратів,
моделі на 1957 р.
TELEFUNKEN,
GRUNDIG,
BLAUPUNKT,
AMBASSADOR,
яких ми є представниками, — тих надзвичайних, сильних по конструкції і з найкращим звуком, апаратів.
ТЕЛЕВІЗОРИ
GENERAL ELECTRIC, RCA в кольорах.
"AIR CONDITIONERS" — фірми "Fedders",
ВЕНТИЛЯТОРИ-ВІТРЯКИ — до вікон і портативні.
Представництво фірми OMEGA — найновіші моделі у великім виборі.
Також ми є одинокими представниками ф-ми PAUL BUHRE. Оригінальні частини до направи з писемною гарантією.
Великий вибір фотографічних апаратів. Імпортовані портативні МАШИНКИ ДО ПИСАННЯ від $49.95.
Імпортовані пера Pelican $7.95 і більше.
Найбільший вибір ювелірних виробів 14 і 18 кар., золота, ручних виробів з бурштину і коралів та найліпших ШВАЙЦАРСЬКИХ ГОДИННИКІВ, які ми імпортуємо.
НАЙНИЖЧІ ЦІНИ. — ДОСВІДЧЕНІ ФАХІВЦІ.
ЖАДАЙТЕ КАТАЛОГІВ
Крамниця відкрита кожного дня від год. 9—9 вечора
Гарантія на всі товари.

ПАЧКИ — ДАРУНКИ
В ЛАТВІЮ, ЛИТВУ, ЕСТОНІЮ І ДО ВСІХ ЧАСТИН СВІТУ
З оплаченим наперед митом, на основі спеціяльного дозволу з відповідною угодою з Інтуристом.
ЧИ ВИ ШУКАЄТЕ:
за довіреною компанією;
за скорою і справною обслугою;
за компанією з понад 25-річним досвідом;
за справедливими оплатами, згідно з приписами;
за ввічливим особистим трактуванням і скорою висилкою;
за запевненням достави з підписом відборця Вашої посилки —
за фірмою, яка забороняє давати будь-які "типси".
ЯКЩО ТАК — ЗВЕРНІТЬСЯ ДО:
PARCEL DEPARTMENT
GLOBE TRAVEL SERVICE

PHILADELPHIA 6, Pa. 716 Walnut St. Tel.: LOmbard 3-3455 Щоденно 9-5; в середи 9-8.	NEW YORK 23, N. Y. 1991 Broadway Tel.: LYceum 5-0900 Щоденно, вкл. суботи 9-5 (закрито в неділі).
CHICAGO 32, Ill. 4102 Archer Ave. Tel.: FRemont 6-6399 Щоденно 9-7; в суботи 9-5.	CLEVELAND 3, Ohio 1165 East 71st St. Tel.: UTah 1-0807 Щоденно 10-7; в суботи 10-5.
DETROIT 10, Mich. 6446 Michigan Ave. Tel.: TAshmore 5-7560 Від поned. до четверга 9-6; п'ятниця і субота 9-9.	So. BOSTON, Mass. Room 10, Ellis Bldg. 409 E. Broadway Tel.: ANdrew 8-8764 Щоденно 9-5; четвер 9-7;

ПАЧКИ, ВИСЛАНІ ДО НАС ПОШТОЮ — БУДУТЬ ПОЛАГОДЖЕНІ ТАК САМО СКОРО І СОЛІДНО.
Фактури висилаємо того самого дня, як дістанемо Вашу пачку.
На бажання висилаємо інформації і каталоги.

Продається Шкіру НА ЧОБОТИ і ЧЕРЕВИКИ
футрівку — шкіряні золі — і т. д.
Sol Leventer
186 William Street New York City
Закрито в суботи BEEKMAN 3-5277-8

Кожний свідомий українець та кожна свідома українка вважають своїм обов'язком стояти в рядах Українського Народного Союзу, щоб своїм членством збільшити кадри ідейних українських працівників.

ЛІКИ і ХІРУРГІЧНИЙ ВИРЯД
НАЙВІДПОВІДНІШІ ДАРУНКИ
(Rimifon, Penicilin, Streptomycin, Glucose, Cycloserine, Vitamins — Irgapyrin, Orinase (diabetes).
Еластичні panчохи — бандажі на пропуклину — пояси на усунення жолудка — і все потрібне для домашньої аптечки.
ВИСИЛАЄТЬСЯ ДО ВСІХ КРАЇН ЕВРОПИ. МИТО ОПЛАЧУЄТЬСЯ ТУТ ● ГАРАНТІЯ ДОСТАВИ.
● СПЕЦІЯЛІСТИ ЕВРОПЕЙСЬКИХ РЕЦЕПТ.
Пишіть, або телефонуйте:
B. Feldman Pharmacy
111 Ave. "A" & 7th Street, NEW YORK CITY
Tel.: OR 7-5980

Увага! НЮАРК і ОКОЛИЦЯ! Увага!
Mr. JOHN S. FEIGNER — президент найбільшої і найбільш довіреної висилкової фірми
повідомляє про **ВІДКРИТТЯ НОВОГО**
БЮРА ДЛЯ ВИСИЛКИ ПАКУНКІВ
до всіх країн Европи й Азії
263 MARKET ST. (Cor Lawrence St.), NEWARK, N. J.
Tel.: MA 2-6937
МИТО ОПЛАЧУЄТЬСЯ ТУТ, ЗА ЗГОДОЮ І В ПОРОЗУМІННІ З „ІНТУРИСТ".
ВИСИЛАЄМО НОВУ И УЖИВАНУ ОДЕЖУ, ВЗУТТЯ, МАНУФАКТУРУ, ХАРЧІ, ЛІКИ і т. п.
— ГАРАНТУЄМО СКОРУ І ТОЧНУ ДОСТАВУ. —
Ношені речі оцінюємо совісно по ціні дійсної вартости, а не по ціні, за яку куплено їх новими.
Всі посилки є оплачені в нас, включно з митом. — Посилка летунською поштою — 8-14 днів.
ПРИЙМАЄМО ПАЧКИ, ПЕРЕСЛАНІ ПОШТОЮ І ПОЛАГОДЖУЄМО ВИСИЛКУ ВПРОДОЖ 3-ох ДНІВ.
БЮРО ВІДКРИТЕ КОЖНОГО ДНЯ: від год. 9-ої рано до 6-ої вечора. — в СУБОТУ: 9-4 по пол.

РОЗШУКИ

Пошукую свою тітку ПАРАСКЕВІЮ ПШЕСЛІНСЬКУ, з дому Кракало, з с. Грималова, пов. Скалат. Приїхала до Америки 1910 р. Хто знав би про неї, або вона сама, прошу зголоситись до:
Mr. K. PIESTRAK
32 St. Marks Pl.
New York 3, N. Y.

Стефанія Шелемех, донька Марії Галахевич з Камінки, Львівської округи, пошукує свою тітку КАТЕРИНУ СИДОРЯК — вдову по священикові та свого вуйка ІВАНА ГУЛЯЯ, обоє з Гологір, коло Золочева. Проситься, хто знав би про їхнє місце замешкання, або їх самих, зголоситися на адресу:
Mr. Stefan JACULAK
2119 W. Chicago Ave.
Chicago 22, Ill.

ЧИТАЙТЕ НАЙСТАРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК „СВОБОДУ"

ХВОРІ, НЕ ТРАТЬТЕ НАДІЇ
НЕ ТРЕБА ДОВГО ЧЕКАТИ
ЗАЖИЙТЕ ЩЕ СЬОГОДНІ ЗІЛЛЯ Д-РА Й. МІЛЛЕРА,
а вже завтра почуєтесь ліпше
Зілля це не вариться, ані не запарюється, а вживається його в природнім виді, так, як є у пачці. Тим то воно таке помічне й корисне.
Всі, що хворіють на недугу шлунка, як кваси шлунка, ґази, запір, нестравність, відбивання, завороти голови, біль у крижах, короткий віддих, жіночі недомагання, гемороїди, ревматичні болі, цукрицю й інші недомагання, повинні ще сьогодні зажити зілля Д-ра Міллера, п. н.
„J. M. L. Herb Compound #6"
а вже завтра почуються ліпше.
Зілля це повинно находитися як перша поміч у кожній хаті.
Ціна одної пачки враз з поштовою пересилкою $6.85. Якщо бажаєте зробити своєму приятелеві вартісний дарунок, тоді дві пачки тільки $10.00 з пересилкою.
Пишіть зараз, долучуючи чек або Монеи Ордер, на адресу:
THE MILLER CO. INC.
Dpt. 41, 790 Broad Street
Newark, N. J.

ІВАН КОВАЛЬЧИК
FUNERAL HOME
COMPLETELY AIR CONDITIONED
ЗАНИМАЄТЬСЯ ПОХОРОНАМИ В СТЕЙТІ NEW JERSEY
Ціни приступні для всіх. Обслуга чесна і найкраща. У випадку смутку в родині кличте як в день так і в ночі:
JOHN KOWALCHYK
129 GRAND STREET,
cor. Warren Street,
JERSEY CITY 2, N. J.
Tel. HEnderson 4-5131

Lytwyn & Lytwyn
UKRAINIAN FUNERAL DIRECTORS
AIR CONDITIONED
Обслуга Щира і Чесна
Our Services Are Available Anywhere in New Jersey
801 SPRINGFIELD AVENUE
IRVINGTON, N. J.
NEWARK, N. J.

ІВАН БУНЬКО
УКР. ПОГРЕБНИК
Обслуга чесна і найкраща
ЦІНИ ПРИСТУПНІ
John Bunko
Licensed Undertaker & Embalmer
REASONABLE PRICES
437 EAST 5th STREET
New York City
Telephone: GRamercy 7-7661

ПЕТРО ЯРЕМА
УКР. ПОГРЕБНИК
Занимається похоронами в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK і ОКОЛИЦЯХ
Контрольована температура, Модерна каплиця до ужитку даром.
Peter Jarema
129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N. Y.
Tel. ORchard 4-2568

ШКІРА — вже опакована! — Купіть і шліть Вашим Рідним в Европі.
Купуйте прямо по гуртовій ціні. Одержите найкращу шкіру на верхи і золі, яка є в нашій країні, по гуртовій ціні. — Замовляйте спеціяльні ПАКУНКИ з ШКІРОЮ (великий розмір) в яких є матеріяли на верхи, золі, футрівка і шкіра до викінчування. — Чорний колір.
ШКІРА НА ВИСОКІ ЧОБОТИ — Ціна шкіри, яку висилаємо до Вас: 1 пара $13.00; 2 пари $25.00; 3 пари $35.00; 4 пари $45.00 — Ціна шкіри з висилкою до Европи вкл. пошт. оплату, мито і пересилку: 1 пара $32.00; 2 пари $50.00; 3 пари $67.00; 4 пари $82.00.
Ми можемо висилати спеціяльні пакунки з шкірою прямо до Европи, через аґента з дозволом в нашому місті. Ціни включають всі митні оплати, всі кошти пересилки і контролі та забезпечення ґарантії достави.
Замовляйте сьогодні або зайдіть оглянути.
● Відкрито цілий день в суботу ●
CONNECTICUT LEATHER CO.
75 Windsor St., Hartford, Conn. — Телефон: Jackson 2-2251